

STUDENTEN WEEKBLAD

10^e Jaargang.

No. 2.

HOOFDREDACTEUR: CH. E. DUTILH.

REDACTEUREN: A. E. M. J. HANLO, G. P. NIJHOFF,
R. A. D. CORT VAN DER LINDEN.

Zaterdag

12 Oct. '07.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN JR.
UITGEVER • DELFT

Inzendingen te bezorgen vóór Dinsdagnmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenscht is, aan dat van den hoofdredacteur: Oude Delft 210.

Eerstvolgende REDACTIEVERGADERING op het Bureau van de Redactie, Vlamingstraat 34, Dinsdag 15 October, des middags om 4 uur.

 H.H. abonnés van het S. W. die een titel en inhoud met band voor den negenden jaargang wenschen te ontvangen (prijs f0,75) worden verzocht dit spoedig aan den Uitgever op te geven daar slechts zoo-veel exemplaren gedrukt worden als er aanvragen zijn.

Inhoud.

De Fasen der Moraal, door Folrax.
St. Lucas. Tentoonstelling.
De wereld om, IX, door J. W. G. J.Hz.
Delftsche Studenten-Sportvereniging.
Stemming.
Ingezonden.
Opmerkingen over de Week.
Rede van Prof. M. Clément.
Boekbespreking.
Berichten en mededeelingen.
Correspondentie.
Agenda.

De Fasen der Moraal.

De verandering van de wetten der moraal en die van de verhouding van den mensch tot deze geschiedt niet op willekeurige wijze maar volgens nauwkeurig aan te geven en met het geheele kosmische ontwikkelingsverloop in overeenstemming zijnde lijnen.

De wet van dit verloop aangevende om daarna tot de uitwerking er van over te gaan, kunnen we zeggen dat elke willekeurige ontwikkeling zij het van een mensch, een dier, een plant, een ras, een moraal, of wat ook zich kenmerkt door de opvolging van drie zich geleidelijk aansluitende fasen. In de eerste hebben we een tijd van sluimering, van onbewustheid, van gebondenheid, een tijd die als een voorbereiding voor den komenden strijd heeft te gelden, in de tweede is de strijd begonnen met de uitwendige krachten, de periode kenmerkt zich door wisseling en beroering, en in de derde fase wordt wanneer het verloop normaal heeft plaats gehad de vrucht van het geheel gevormd, de golven van beroering en strijd worden vlakker en ten slotte keert alles in den rusttoestand terug.

In het oog vallend duidelijk is dit alles bij een plant, de verhoudingen zijn hier het minst gecompliceerd, maar ook overal anders is het nog duidelijk genoeg voor hem die het maar wil nagaan.

Wat betreft de moraal kan worden gezegd dat ten aanzien van een bepaalde kwestie een mensch steeds verkeert in één van drie perioden die als volgt zijn aan te duiden. De eerste is die der onbewustheid, de mensch denkt niet veel en de regelen die hij noodig heeft worden hem gegeven door een wet of een dogma dat zich bij hem als een axioma vastzet en dat zijn handelingen bepaalt. Gesymboliseerd is dit in het verblijf onder gebod in het paradijs, de boom der kennis, des goeds en des kwaads is verboden, wat wil

zeggen dat een eigen denken, een op eigen geweten ge-gronde beslissing nog niet in de plaats mag treden van die beslissing die door de uiterlijke wet wordt aangegeven.

„En de vrouw zeide tot de slang: Van de vrucht der boomen dezès hofs zullen wij eten, maar van de vrucht des booms, die in het midden des hofs is, heeft God gezegd: Gij zult van die niet eten, noch die aanroeren, opdat gij niet sterft.” (Gen. II: 2, 3).

Voorbeelden zijn niet moeilijk aan te geven, de Egyptenaren, Israëlieten en hun tijdgenooten leefden ten aanzien van vele vragen onder het „Gij zult” der Mozaische en soortgelijke wetgevingen, in de Middeleeuwen was het Gods-begrip door brandstapel en folterbank tegen kritiek beveiligd en in onze zoo „verlichte” tijden leven zelfs de ontwik-keldsten onzer waar het betreft kwesties als verhouding der verschillende klassen en ómgang der geslachten onder een moraal die nog maar weinig onder den invloed van eigen onafhankelijke overweging heeft gestaan. Intusschen, het ligt in den aard der zaak dat het ons onmogelijk moet zijn punten aan te geven waaromtrent wij zelf ons nog volkomen in de onbewuste fase bevinden, zoodra wij een der-gelijk punt noemen blijkt daaruit reeds dat erover nage-dacht is en we al op weg zijn naar een periode van kritiek.

De eerste fase duurt totdat het verstand, gesymboliseerd door de slang den mensch aanspoort de opgedrukte wet aan eigen geweten te toetsen:

„De slang nu was listiger dan al het gedierte des velds, hetwelk de Heere God gemaakt had; en zij zeide tot de vrouw: Is het ook dat God gezegd heeft: Gij lieden zult niet eten van allen boom dezès hofs?” (Gen. II: 1).

„Toen zeide de slang tot de vrouw: Gij lieden zult den dood niet sterven. Maar God weet, dat ten dage als gij daarvan eet, uwe oogen zullen geopend worden, en gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad.” (Gen. II: 4).

Ter plaatse staat dit nader uitgewerkt voor het sexueele aspect, intusschen is het symbool universeel. Echter moet men het niet geschiedkundig doch symbolisch opvatten, de verdrijving uit het paradijs beteekent niet den overgang van de menschheid van de 1e in de 2e fase in alle zaken waarover de moraal een oordeel heeft, maar slechts het begin van een overgang die nog bezig is zich te voltrekken en zich langzamerhand over de geheele linie zal doen gel-den. De Mozaische wetgeving is kenschetsend voor de 1e fase evenals de bijbehorende Godsvoorstelling, de wre-kende God Jehovah. Het gebod wordt gegeven zonder commentaar en de overtreding met de strengste straffen bedreigd. De geheele geschiedenis van het oude Israel ademt eenzelfden geest, de profeten zijn een voortzetting van Mozes en zij bouwen het geheel van geboden en voor-schriften verder uit in zijnen geest.

Het kenmerkende echter van vaste wetten is dat zij aan het geheel der ontwikkeling onttrokken verstarren en ver-stijven en ten slotte hun bruikbaarheid als richtsnoer ver-liezen. Dit gebeurt overal en waar het voorkomt geeft het tevens het aanzijn aan een zeer bepaalde categorie van personen, die der „pharizeeërs en schriftgeleerden”, die hun voordeel weten te doen met het faseverschil tusschen wet en werkelijkheid en die als hyena's hun bestaansvoorwaarde vinden in de verstarringsvormen eener oude moraal.

De tijden waren rijp en gewacht werd slechts op Hem die de wet en de profeten zou vervullen, de ronselaars uit den tempel zou jagen, den menschen zou toeroepen in hun

binnenste in te keeren, en die zoo de impuls zou geven voor een nieuw tijdperk van ontwikkeling in welks begin ten aanzien van een groot aantal vragen de overgang van de eerste onbewuste in de tweede kritische fase zou vallen. Het „Gij zult niet” werd vervangen door „Zalig zijn”, in de gelijkenissen werd de mensch opgewekt tot eigen denken, en de noodzakelijke geestelijke grondslagen werden gelegd waarop het gebouw der Westersche beschaving kon worden opgetrokken.

Er is in dit alles geen toeval, er is systeem, de ontwikkeling geschiedt volgens onveranderlijke en eeuwige wetten die het geestelijk leven evenzeer beheerschen als de stofelijke natuur.

Intusschen beteekende de komst van het Christendom wel de voorwaarde voor vrijmaking van het denken maar nog niet die vrijmaking zelf, en zelfs stortten zich de navolgers of liever volgelingen van Christus in de Middeleeuwen weer terug in het starre dogma en zucht de Katholieke wereld van heden in banden die de Kerk zelf smeedde en die even weinig christelijk zijn als de brandstapels van het verleden. De vollere ontwikkeling, de verdere overgang vanuit de onbewustheid en onderworpenheid naar de 2de fase kan slechts bereikt worden door ook weer deze banden te verbreken.

De tweede fase kenmerkt zich door den strijd in eigen denken, het dogma of de wet loslatende doet de individu een poging op het eigen geweten te vertrouwen, en al is deze stap verblijdend, herhaaldelijk vallen blijft voorondersteld. In onzen tijd verkeereren velen onzer ten aanzien van twee der belangrijkste vragen in den overgangstoestand en wel die betreffende het privaatsbezit en het huwelijk.

Het privaatsbezit als recht, eenmaal een zuivere uitdrukking van het menschelijk rechtsgevoel en een noodzakelijke voorwaarde voor de vorming der maatschappij is in den vorm zooals die in het Romeinsch recht het sterkst tot uitdrukking komt verward en is reeds nu niet meer in staat het rechtsgevoel te bevredigen. Een recht dat slechts op historische gronden rust, de kapitaalrente is nu middel geworden den arbeid van velen in het bezit te stellen van weinigen en daardoor in werkelijkheid onrecht geworden en ten doode opgeschreven. Waar nu dit recht staat te verdwijnen vervalt voor velen de oude moraal van de heiligheid van het bezit en de tijd zal komen waar het geweten zelf zal moeten uitmaken waar de grens is tusschen immoreelen diefstal en moreele expropriatie ten bate van het algemeen in een revolutionnair tijdvak.

De heiligheid van het huwelijk wordt door den denkenden mensch aan scherpe kritiek onderworpen, moreel is in een huwelijk zonder liefde geen heiligheid en kan een band die niet door huwelijk is bezegeld wel heilig zijn, intusschen wie dit toegeeft, verlaat de oude vormen der van buiten opgedrukte moraal, en moet zien op eigen beenen te staan indien hij het niet voortrekt gemakshalve den ouden vorm aan te houden omdat hij zich nog niet sterk genoeg voelt of last met zijn omgeving schuwt.

Er zijn nog voorbeelden te over, de Katholiek die zich vrijer tracht te maken van den dogmatischen invloed, de protestant die begint te bedenken dat een kritische beschouwing van den Bijbel wellicht eenige waarde zou kunnen hebben, ieder die een gebod niet meer blindelings volgt maar tracht het te toetsen aan eigen geweten treedt op dit gebied van zijn denken in de 2de fase.

Zij het ook dat dit een verblijdend verschijnsel moge heeten, gemakkelijker wordt het leven van den zich verder ontwikkelende niet, vrij nu om op eigen beenen te staan zal het de vraag blijven of deze die weelde kunnen dragen, de strijd van het leven, de slingering van de ziel tusschen lichaam en geest heeft hier plaats.

„En tot Adam zeide hij”: „zoo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt en met smart zult gij daarvan eten alle de dagen uws levens.”

„Ook zal het u doornen en distelen voortbrengen; en gij zult kruid des velds eten.”

Genesis III : 17, 18.

Na den strijd de overwinning, en de menschheid, eenmaal gegaan door de versplitsing en den strijd zal juist daardoor deze versplitsing opheffen en in de eindelijke overwinning van goed op kwaad haar moreel einddoel bereiken. De derde fase van ontwikkeling kenmerkt zich door het afwezig zijn van strijd, van verzoeking, waardoor men van goed niet kan spreken omdat het kwaad als verzoeking niet meer bestaat. De minst ontwikkelde kan

juist handelen, gevolg gevende aan een wet, de verder gevorderde door de overwinning van zichzelf, maar de hoogstaande is ook dáárover heen, hij handelt in overeenstemming met het ware omdat hij niet anders meer kan, hij doet goed zooals hij ademt, reden waarom hier van goed nog kwaad meer kon gesproken worden. Op vele punten heeft de ontwikkelde mensch reeds dit stadium bereikt, voor velen zal het geheel tegen hun natuur zijn een dier of mensch zonder reden te martelen bijvoorbeeld, hier kan men niet meer spreken van goed, aangezien er geen verzoeking meer is, de eigen natuur is in overeenstemming met wat de algeheele evolutie verlangt en juist deze overeenstemming, deze harmonie is voor de derde fase kenmerkend. Het einddoel van alle moraal is tevens haar einde, de mensch die geheel in fase is gekomen met de natuur is moraaleloos, hij kent geen goed of kwaad meer, daar deze beiden hun beteekenis verloren hebben, en de geheele moreele ontwikkeling heeft geen ander doel dan dezen toestand op elk gebied te bereiken.

Zoo ontrolt zich voor ons het grootsche plan der moreele volmaking, vormen van moraal en recht hebben slechts hun tijdelijke waarde, zij wisselen elkaar af en verdwijnen, en in een in den tijd uiteengelegde Drieenheid voltrekt zich de gang van den mensch van de onbewustheid tot de volkomen overeenstemming met het Goddelijke.

FOLRAX.

Sint-Lucas.

Tentoonstelling van Meesterwerken van Josef Israëls, Willem Maris, Jan Veth.

Een paar malen 'sjaars heeft hier in Delft een schilderijen tentoonstelling plaats, meestal van werken van een 3-tal schilders, welke tentoonstellingen georganiseerd door het Comité St. Lucas, zich onder anderen daardoor onderscheiden, dat hoe druk het bezoek ook zij, studenten er zich weinig vertooneen.

Of dat ook ditmaal zoo was, weet ik niet, wel dat de tentoonstelling flinke belangstelling waardig was.

Het drietal namen Israëls, Maris, Veth wordt meestal in deze volgorde gezegd indien er sprake is van de beroemdheid dezer schilders.

Israëls is de reus, de groote, de gigant — hoe klein hij zij — voor velen — ja — voor bijna allen.

Te meenen dat Israëls bepaald leelijk voor den dag kan komen is heiligschennis. Dit te zeggen, te beweren, ware pedantisme. Maris is voor de velen: prachtig, vol lichtend, maar niet zoo reus-achtig als Israëls, terwijl dan ten slotte Veth wel verdienstelijk genoemd wordt, en erg „knap” maar „koud”, o zoo koud.

Dit zijn de gangbare meeningen. De stoplappen voor wie over deze schilders wil schrijven en de menschen niet hinderen.

Maar zijn deze gangbare meeningen, de ware, dit is een andere kwestie.

Is Israëls werkelijk altijd zoo groot, is Maris zoo lichtend en is Veth zoo koud. In het stellen van deze vraag ligt reeds mijn antwoord open.

Beschouw ik de hier tentoongestelde werken van Israëls, dan treft mij in de eerste plaats dat er een goede wil vooropgesteld dient te worden bij de beoordeeling.

Een goede wil, een prettig lachje van: „'t is ook Israëls”. 't Is de schilder van wien verteld wordt, dat hij zijn gevallen pijpinhoud goedig door de verf smeerde.

„'t Is nu eenmaal Israëls” — en dan moet ge eerst de oogen zoo'n beetje toeknippen en wat lang staren en zoo'n beetje niet op alles letten, en vooral „stemming” willen „voelen”.

Nu wil ik niet zeggen dat er geen stemming is in de schilderijen van dezen ouden schilder noch dat ze leelijk zijn, echter zijn ze groezelig, zijn ze soms, — zooals hier — dof; missen ze — zooals hier — distinctie, zijn ze „geniaal” zonder genialiteit en zijn ze pretentius omdat de maker beroemd is en dat weet.

Het waas van mode hangt om deze schilderijen en maakt zuiver zien voor velen onmogelijk, het waas van beroemdheid hangt over den maker — en hij ziet door dat waas zijne schilderijen anders dan hij ze wellicht vroeger gezien zoude hebben.

Deze schilderijen zijn niet af. D. w. z. zij zijn niet dóorwerkt, niet zoo dat men zegt „wat hadde deze schilder er

meer aan kunnen doen, zij zijn geheel." Niet doel ik op de streeperigheid der techniek, niet op de schijnbare schetsmatigheid, maar op de innerlijke onvolkomenheid, op de niet aangegrepen gelegenheid, ze nog verder te brengen.

Deze schilderijen zijn te snel gewrochte, niet ver genoeg gebrachte, schilderijen.

Het zijn onmondige kinderen, door vader te vroeg de wereld ingestuurd, in de hoop, dat zijn naam ze wel verder zou helpen.

Het is, hoewel niet in zoo'n bijster sterke mate, hetzelfde wat Mesdag naast enkele goede schilderijen, zooveel prullen doet maken, zooveel leelijke vierkante Meters deed produceren.

Wel dient het opgemerkt dat het tij aan het overgaan is; dat van hen die ik over St. Lucas sprak geen enkel Israëls nu zoo bijster mooi kon vinden. Het zal misschien komen, het oogenblik waarop de menschheid de oogen open gaat omtrent de ware beteekenis van een Jaap Maris bóven Israëls, van Weissenbruch bóven Israëls, van Mauve bóven Israëls, dan zal men tevens beseffen dat men goed schilder kan zijn en in de „mode" maar nog geen genie, dat men lang „Grootmeester" genoemd kan worden, zonder boven de goede andere „meesters" te staan.

Willem Maris, die in den laatsten tijd zich meer bezig houdt met het schilderen van groote doeken met koeien die een scherp licht op hun huid cultiveeren, dan van zijn aardige eendjes, die in hun kleinere afmetingen knusser en aangenamer waren om te aanschouwen, is op St. Lucas vertegenwoordigd door een groot doek uit eerstgenoemde (latere) periode en een aantal stukken met eendenvijvertjes uit laatstgenoemde.

Mij is Willem Maris nooit een dierbaar schilder geweest.

Hoezeer ook hem bewonderend als knap kunstenaar mist hij toch die bewogenheid en die diepte welke ik nu eenmaal in een schilderij niet wil missen. Hij is m.i. een talentvol mensch, die echter nooit door overmaat van gevoel gehinderd zal worden.

Indien er van „koud" gesproken moet worden, zoo zoude ik Willem Maris „koud" willen noemen, en vooral in zijne laatste werken, (zie het groote schilderij op Lucas) komt dit voor mij zeer uit.

De derde van het verbond: Jan Veth heeft mij een groot plezier gedaan.

Zijne teekeningen en vooral zijne schilderijen en daaronder bovenal het jongensportretje hebben m.i. dat wat de anderen missen: schoonheid. Ziet het portretje boven bedoeld, aanschouw van dicht bij en bewonder de heerlijke techniek, of eigenlijk het op zich zelf levende verfoppervlak.

En bekijk het van verre. Het is altijd mooi en af, uiterlijk en innerlijk. Het is niet slordig, het is niet gewild geniaal, het is af, af, af. Het is een kunstwerk waar niets af kan en niets bij kan.

De maker moet trots zijn op dergelijk werk en hij mag zich er op beroemen in een verzameling van werken van Israëls, Maris en hemzelf de belangrijkste geweest te zijn, de mooiste en de edelste en de méést genoemde. En dat is toch het waarste: te geven; van het beste te geven wat men bezit en dit te doen eerlijk en niet verblind door eigen glorie.

Ik geloof te mild te worden in mijne waardeering; men moet nooit te véél zeggen in een bepaalde richting.

Een stokpaard is spoedig bestegen en dit is bekend — zoo'n paard slaat dadelijk op hol.

De wereld om.

IX.

DE CONFERENTIE DER W. S. C. F. TE TOKYO.

3—7 April 1907.

De W. S. C. F. („World Student Christen Federation"), in 1895 opgericht, is een federatie van nationale Christen Studentenverenigingen en vindt over de geheele aarde haar vertakkingen. Niet alleen in Noord-Amerika en Europa maar ook in Egypte, Zuid-Afrika en Madagaskar, Britsch-Indië en Ceylon, Japan, China, Australië en enkele staten van Zuid-Amerika vindt men georganiseerde bewegingen, en in verscheidene andere streken heeft de Federatie een secretaris. De nationale organisaties zijn zelf weer federaties

van plaatselijke vereenigingen. Deze vormen dus de elementaire eenheden, waaruit de Wereldfederatie is opgebouwd. De Nederlandsche-Christen-Studenten-Vereeniging trad in 1896 tot de Wereldfederatie toe; zij heeft aan alle Hoogeschoolen haar afdeelingen, in Delft de D. C. S. V. *) Elke twee jaar houdt de Wereldfederatie een conferentie, zoowel ter bespreking van middelen en methodes, het werk der Federatie zelf betreffende, als om actief naar buiten op te treden. Beoogde de vorige conferentie, in Mei 1905 te Zeist gehouden, uitsluitend het eerste, bij deze Tokyo-conferentie trad het tweede punt geheel op den voorgrond, en hierin ligt tevens een der redenen, dat deze conferentie in Japan gehouden is.

Japan is nog steeds bezig op allerlei gebied van Europa en Amerika over te nemen; tegenwoordig vooral de moderne philosophische en religieuse opvattingen, waarbij zich onder de intellectuele klasse, d. i. de leidende klasse, de meening vormt, dat het Christendom in onze Westersche beschaving uitgediend heeft. Hiertegenover heeft nu de Wereldfederatie van Christen-studenten, door deze conferentie, een getuigenis gesteld, dat het Christendom niet uitgediend is, dat het nog een levende factor is in de Westersche beschaving, en dat het zijn levendmakend en vernieuwend vermogen nog behouden heeft, getuige hetgeen tot stand kwam in niet-Christelijke landen.

Het Christendom is van groote beteekenis voor de toekomst van het Japansche volk. Hoe wil het onze beschaving, door en in het Christendom ontwikkeld, overnemen, zonder zich dat Christendom zelven eigen te maken? Het is hier niet de plaats over de godsdienstige toestand in het Oosten uit te wijden. Laat ik volstaan met te zeggen, dat het van overwegend belang is, dat Japan gekerstend wordt, zoowel voor haarzelf, als voor de heele wereld, en dat dit door zeer vele leiders van Japan ingezien wordt, — waar ik aanstonds op terug kom. En nu kan, juist in den tegenwoordigen toestand van Japan, de gestudeerde klasse een grooten invloed hebben ten gunste of ten nadeele van het Christendom. De Wereldfederatie heeft dit ingezien en heeft begrepen dat zij aangewezen was om een getuigenis van het Christendom aan de leidende klasse te richten, daar deze klasse juist haar terrein is.

Daarom waren naar deze conferentie afgevaardigd bekende mannen op wetenschappelijk gebied, als Prof. Bosworth (theologie) uit Amerika, Prof. Macalister (natuurwetenschappen) uit Cambridge, en Prof. Sir Alexander Simpson, deken van de Medische faculteit aan de Universiteit te Edinburgh. En Oost-Azië was sterk vertegenwoordigd, opdat heel het Oosten dit getuigenis zou hooren. En ook uit den Orient traden afgevaardigden op die met groote ernst en warme overtuiging de beteekenis van het Christendom voor den Orient en de noodzakelijkheid van een spoedige Evangelisatie, vooral der gestudeerde klasse, bepleitten. Onder deze sprekers trad het meest op den voorgrond een Koreaan, Yun Chi Ho, familie van den (toen nog niet afgezetten) keizer van Korea, en een zeer „hervorragend" iemand, van buitengewone bekwaamheid.

Over het op de conferentie behandelde zwijg ik verder. Het feit dat zij gehouden werd, dat was het voornaamste van deze samenkomst. Op de conferentie waren een 150 buitenlandsche afgevaardigden, en bovendien een 50 Chinezen, voornl. vertegenwoordigende de Chineesche studenten in Japan. Er zijn n.b. een 16 à 20.000 Chineesche studenten in Tokyo, en het is voor het Christendom in China van het allergrootst belang, dat zij in Japan gekerstend worden, daar zij in de komende jaren een grooten invloed kunnen hebben op de ontwikkeling van China. Verder waren er ongeveer 100 Westerlingen, in Japan wonende; zij vertegenwoordigden het Zendingswerk aldaar. De overige helft, een 350 personen, waren alle Japanners. De vergaderingen telden dus ruim 600 à 700 aanwezigen.

Zeer sterk is mij opgevallen, hoe werkelijk geheel Japan naar deze conferentie keek. Van te voren waren alle kranten vol over de voorbereiding der conventie, en over de aankomst van gedelegeerden, vooral waar het zulke mannen gold als Prof. Macalister en Sir A. Simpson, die door den Minister van Buitenl. Zaken officieel werden verwelkomd. Gedurende de conferentie hadden alle groote bladen uitgebreide verslagen, en na afloop bleven zij de publieke belangstelling wakker houden voor de Evangelistische samenkomsten, die toen in de verschillende Universitaire centra van Japan plaats hadden. Alle klassen namen op

*) Dit is de D. C. S. V. die elders in dit blad een circulaire laat afdrukken.

hun manier notitie van deze conferentie. En alle Zendingen hadden en hebben ook nu nog groote verwachtingen er van voor de vooruitgang van het Christendom in Japan en in heel Oost-Azië. Japan en het verre Oosten willen wel eens wat daadwerkelijks zien van het Christendom, en dat hebben zij nu in geheel eenige mate gehad. Afgevaardigden van 25 verschillende naties, vertegenwoordigende alle menschenrassen der aarde, vereenigd in werkelijke éénheid van geest één doel beoogend; niet zooals op een Vredesconferentie, waar ieder, hoe ook vervuld van het gemeenschappelijk ideaal toch eerst aan eigen belangen denkt, maar allen, Kaukasiër of Polinesiër, Neger of Indiër, Mongool of Australiër, geheel toegewijd aan dat ééne: de verbreiding van het Evangelie; allen één in hun toewijding, en één in hun overgave aan Hem, Dien zij elk als hunnen Heer belijden.

Dit zwijgende getuigenis der Conferentie is m. i. het meest welsprekendste en verklarendste getuigenis van het Christendom in Oost-Azie. Niet zoozeer het behandelde, maar het feit van samen te zijn, het feit van de conferentie zelf, dat was de beteekenis dezer conventie.

Ook de regeering stelde belang in ons. Op de openingsvergadering waren officieele brieven van de Ministers van Opvoeding en van Buitenlandsche Zaken. Op diezelfde vergadering sprak de Opperburgemeester van Tokyo ons als zoodanig toe. Woensdag, 3 April, ontving Viscount Hayashi, Minister van Buitenl. Zaken alle vreemde afgevaardigden op een officieele receptie. Donderdag was het de Amerikaansche gezant, die alle 600 afgevaardigden bij zich noodigde, en Vrijdag op hetzelfde uur (4—6) werden alle buitenlandsche afgevaardigden ontvangen door „prominent Citizens of Tokyo”, de noblesse van de Hoofdstad. Zaterdag gaf Count Okuma, ex-Minister van Buitenl. Zaken, een zeer geavanceerd man, die heel veel gedaan heeft voor de hervorming van Japan, een gardenpartij aan alle afgevaardigden. Ten slotte hadden wij Maandagmiddag eveneens een gardenpartij bij Baron Goto, die nu spoorwegdirecteur in Mantchoerije is, d.w.z., dat hij een domineerde invloed heeft op de komende ontwikkeling van dat land. Ook hij is een van de kranige mannen waaraan Japan thans zoo rijk is. Een aangename zijde van deze partij, die gegeven werd in een speciaal voor dit doel afgestane en ingerichte parktuin van het Gouvernement, was, dat men elkaar nog eens rustig spreken kon, aler voor goed uit elkaar te gaan.

Bovendien richtte Markies Ito, (degene die nu als het ware dictator van Korea is) aan de conferentie een telegram, waarvan de groote beteekenis was, dat het woorden waren uit de directe omgeving van den Mikado, en gaf hij tevens 10,000 yen of 12,500 gulden tot bestrijding der onkosten, welke gift den Keizer ook niet onbekend zal zijn geweest.

Het merkwaardigste is, dat behalve de Amerikaansche gezant, al deze personen zelf geen Christenen zijn; maar zij voelen en erkennen de noodzakelijkheid, in elk geval de groote waarde van het Christendom voor Japan; en zij waardeeren elk streven in deze richting. Niet zoozeer uit hunne speeches (want daarin had gevele kunnen voorkomen) als wel uit hun houding jegens de conferentie sprak deze belangstelling. Hierin, in het Niet-negeren van ons streven, ligt dan ook de beteekenis van deze feesten, hoe weinig

sommigen die anders in overeenstemming vinden met het karakter der conferentie.

Maar de eigenlijke waarde van al deze belangstelling voor ons was, dat het voor de „Evangelistic campaign”, die na de Conferentie gehouden is, deuren zou ontsluiten, die tot nu toe gesloten waren; zij zouden het conservatisme van vele plaatselijke autoriteiten breken en voor hen het sein zijn de deelnemers aan deze campagne in alle Gouvernementscholen vriendelijk te ontvangen, en in staat stellen, ombelemmerd tot de studenten te spreken over het Evangelie. En dat was de beteekenis van al deze huldebetuigingen.

Zelfs den Mikado bleef niet achter, want hij stelde een particulier deel van zijn tuin voor ons open op Donderdagmiddag. En ook van buiten Japan kwamen uitingen van belangstelling. De Koning van Noorwegen, Prins Bernadotte van Zweden, Koning Edward en President Roosevelt, allen stuurden telegrammen.

Voorwaar de positie dezer conferentie was geheel eenig. De Wereldfederatie was nu werkelijk een stad, boven op een berg gelegen, waar de *heele* Orient naar keek, omdat zij niet verborgen kon zijn.

Wat de invloed van de conferentie op de Japansche en Chineesche studenten geweest is, laat zich vooralsnog slechts gissen. Zooveel is zeker, dat zij zeer geïmpressioneerd zijn door deze samenkomst en zulk samenzijn.

Japanners uiten niet gauw hun diepste gevoelens, maar toch heeft menig Japanner aan een Westersch afgevaardigde getuigenis afgelegd van den indruk, die de Conferentie op hem had gemaakt.

De „Evangelical Tour”, na afloop door de groote onderwijscentra in Japan gehouden bracht den invloed en de werking van de conferentie ver buiten den kleinen kring van de Japansche gedelegeerden in Tokyo, naar den grooten kring van alle studenten in Japan. Op deze bijeenkomsten heeft een grooten zegen gerust. Op vele dezer vergaderingen hebben telkens meerdere aanwezigen verklaard, voortaan voor Christus te willen leven. Dit klinkt ons misschien vreemd, maar ge moet bedenken, dat er velen in Japan en China zijn, die zeer veel van het Christendom afweten, en er zeer dicht bij staan, die alleen nog maar een stoot nodig hebben om los te komen van traditie. De banden van geschiedenis en opvoeding en overlevering zijn soms zoo heel sterk, en een harde slag is dan ook nodig om die te breken. Deze personen, die zich op zoo'n vergadering openlijk voor Christus verklaarden, deden dat niet, meege-sleept door het vuur der voordrachten, of onder invloed van geestelijke opwindung, dat werd beslist vermeden. Maar zij vonden op die bijeenkomsten de noodige kracht voor het doorbreken der oude banden.

Zulks was de invloed onmiddellijk na de conferentie. Maar ook nu nog werkt zij na, en zij zal dat blijven doen. De geopende deuren blijven open, de ontvangen inspiratie blijft menigen deelnemer voor goed bij, en onnaspeurbaar is de indirecte invloed, die als een gist zal blijven werken. En zoo zal deze conferentie een keerpunt wezen in de godsdienstige geschiedenis van den Orient.

J. W. G. J.Hz.

(Zie vervolg Tweede Blad).

ADVERTENTIEN.

Te huur aangeboden:

een nette gemeubil. Boven-Voorkamer met dito Slaapkamer.

Adres: VERVERSDIJK No. 47.

TE HUUR voor 2 Heeren:

Gemeubileerde Zit- en Slaapkamers,
met of zonder pension. Billijke conditiën.

Adres BRABANTSCHER TURFMARKT 73A.

Eettafel aangeboden

voor 4 à 5 Heeren.

Adres Bureau van dit Blad.

HEEREN STUDENTEN.

AANGEBODEN: een net gemeubileerde

ZIT- EN SLAAPKAMER

à f 22,— per maand.

Adres: F. J. A. DE GROOT, Verversdijk 43.

D. HUURMAN, Hypolitusbuurt 22.

Grootste sorteering:

Studeerlampen - Gummislang
Zitbaden - Voetbaden - Sponsbaden.

===== Artikelen voor =====

Electrische Schelgeleidingen en Telefonen.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 12 OCTOBER 1907. No. 2.

„Delftsche Studenten Sportvereniging”.

Op de vergadering, die tesaamgeroepen door den heer Korthals Altes c.s. ten doel had de oprichting eener Sportvereniging, is behalve die oprichting weinig definitiefs besloten. Verschillende corpsleden gaven van hun al of niet pessimistische gevoelens omtrent het slagen der plannen, die — tusschen twee haakjes — nog zoo vaag zijn, dat van plannen bijna niet kan worden gesproken, blijk. Over het algemeen mag wel dit vooropgesteld worden, dat van een onderhandeling met de gemeente, om het bedoelde terrein, dat dan door haar zou worden aangekocht, in huur te ontvangen, weinig te verwachten is. Op een gemeentelijke steun, in welken vorm dan ook, valt niet te rekenen zoolang den gemeenteleden in ruil voor den steun niet enig voordeel verschaft wordt. Toch zal het voorloopig bestuur, dat bij acclamatie gekozen werd en bestaat uit de heeren die den eersten oproep onderteekenden (behalve de heer Van Dusseldorp, die de benoeming niet aanvaardde wegens tijdgebrek) pogingen aanwenden, in die richting nog iets te bereiken.

Voorloopig werd een kontributie van f 2,50 vastgesteld die bij mislukking der plannen tot de somma van f 0,25 zal dalen.

Wij hebben dus nu af te wachten in hoeverre dit bestuur zal slagen het terrein tegen aannemelijke voorwaarden in handen te krijgen. Echter zij men op zijn hoede voor al te groot optimisme, wat betreft de gelden, die noodig zullen blijken en vooral er op uit zooveel mogelijk al zijn kennissen tot lidworden aan te sporen. Immers dit is het eenige middel om de kosten per hoofd dragelijk te maken. Hopen wij dat het enthousiasme dat onloochenbaar deze vergadering kenmerkte, niet zal bekoelen wanneer eenigszins zware geldelijke offers zullen moeten gebracht en dat deze piepjonge vereeniging zich in blijvende belangstelling en steeds toenemend ledental zal mogen verheugen!

Stemming.

Tik! Tak! Tik! Tak! niets anders dan 't getik van de klok, die met zuivere gelijkmoedigheid secundes tikte, minuten tikte, uren tikte en de stilte verhoogde die in de schemervolle kamer was, zoo schemervol, dat alles zich liet raden, maar niet liet zien.

En als in een waas zat hij te denken, te peinzen, te soezen, aan 't raam, een licht van een lantaarn nemend als rustpunt voor zijn oogen, stemming vindend in die rust, die regenachtige herfstrust daarbuiten.

Drie jaar nu al, drie jaar.

En nu hij er aan dacht, leek die tijd hem zoo eenvoudig, was 't als een weg, die zich slingerde, hier en daar een mijlpaal toonend, een gebeurtenis, die misschien later, als hij verder was op zijn weg, niet meer te zien zou zijn.

En wat waren ze al klein geworden, stipjes.

Hij wilde zich toen terugdenken met al de kracht die in hem was, hij wilde 't verschil schatten tusschen toen en nu.

Die H. B. S.-tijd, dat hij nog thuis was, dat kalme rustige leven, bij zijn ouders die zoo zielsveel van hem hielden. Die tijd dat hij al begon te proeven van 't leven, dat hij zijn idealen bouwde, als torens slank, dat hij een blik op 't leven had, zoo eenvoudig zoo duidelijk klaar, als was 't onmogelijk je ooit te vergissen, met je geloof in 't mooie, in 't Hooge.

Dat hij schreef aan zijn vriendin over zijn idealen, zijn verlangens. Die begreep hem, samen zouden ze 't vinden, die bron van moois, die zij wisten achter de bergen, die voor hen opdoemden.

Zij konden alles, als ze 't samen deden.

Rein, mooi, kinderlijk idealisme.

En er trok iets om zijn mond, toen hij dacht aan dien tijd.

Toen had hij zich sterk gevoeld, zoo héél sterk, en hij verlangde op weg te gaan, goed toegerust als hij zich wist om 't rijke, jonge leven te beginnen, vrij, vrij, dat hij zijn armen naar de zon kon uitbreiden en zeggen: Licht, ik zie!

En toen was hij de wereld ingegaan, in die volle feestvreugde van alles-mooi-ziende; hij was nu immers in het leven, te midden van die onmetelijke bron.

Maar hij wilde zien, ondervinden, rondom zich tasten en grijpen, en proeven. Hij wilde geven met handen vol, maar wist niet waar, en wilde weten de arme die 't noodig had.

Toen ging hij opnieuw uit, zoekende. En toen was 't als een droom.

Hij liep alleen, ziende voor zich toen hij van den berg daalde en 't duurde lang voor hij leven bemerkte, leven, menschelijk leven.

't Was een vrouw, die onder een boom zat in zwart gewaad, de handen voor haar gezicht, in smarte.

En hij was blij gevonden te hebben.

Toen hij nader kwam, richtte zij zich iets op en hij kon haar gezicht zien; blank ovaal met donkere, diepe oogen, waarin verborgen lag, veel dat hij niet kende. En een trek van smart vleide zich langs haar mond.

„Ik wil je helpen, jij bent één van die zielen, aan wie gegeven moet worden, met handen vol”, zeide hij.

En met begeerlijke oogen zag ze hem aan, maar haar mond beefde toen ze sprak:

„Gij kunt niet genoeg geven, en dát zou uw dood zijn.”

En toen kwam zijn gevoel van forsche kracht boven, hij wilde helpen. En zij nam alles.

Toen gingen ze samen terug den weg die hij gekomen was, langzaam, want zij waren moe.

Maar zijn oogen blinkten van belooning.

En voort gingen ze. Hij gewende zich te klimmen, maar haar pas werd loomer.

En ze klaagde over de koude, boven op de bergen, en ze wilde rusten. En toen ze gerust hadden zeide de vrouw: Laat ons naar beneden gaan, 't is hier zoo ijl, beneden is een huis waar 't warm is en goed.

En hij voelde een zware strijd, want hij wist dat de zon spoedig zou ondergaan en hij verlangde zoo naar 't licht. En de jongen streed, en toen hij opkeek merkte hij, dat ze aan elkaar verbonden waren met stalen ketenen. En hij moest omlaag.

Hij kon de zon niet meer zien.

Toen was 't donker geworden, donker alom, en zijn oogen hadden zich aan 't duister gewend.

En als hij naar 't licht verlangde, dan vleide de vrouwenstem en zeide dat 't licht zoo hél was en pijn deed.

Maar één avond was 't wonder gekomen. Toen was 't licht binnen gedrongen in 't huis onder in 't dal, en hij zag Háár staan, Zij had 't licht met zich gebracht.

En ze was veranderd, die vriendin, die hem dat oogenblik een engel toescheen.

En ze had gewenkt, en hij was meegegaan als verloren in een droom.

En ze hadden geklommen dagen lang tot ze boven waren, boven op den berg, en toen had ze gezegd:

Zie, we zijn beiden afgedaald, we zijn beiden weer opgeklimmen, laat ons samen boven blijven, want zooals ik jouw mijn licht heb getoond, zoo heb jij het mij gedaan. En ze breidde haar armen uit en zong: Licht, ik zie U!

Toen werd hij wakker en verwonderde zich en wist niet dat hij gedroomd had en streek met zijn hand over de oogen en zág! Ontwaakt! Hij zou schrijven, nú nog, van avond.

Tik! tak! Tik! tak! tikte de klok de secundes, de minuten, de uren

Toen stak hij het licht aan!

INGEZONDEN.

Onderstaand schrijven zond de heer Laman Trip om zich te verklaren aan den voorzitter van den Senaat:

Den Heer C. J. VAN DUSSELDORP,
Voorzitter Senaat D. S. C.

WelEd. Geb: Heer.

Naar aanleiding van het besluit der Corpsvergadering van Dinsdag 24 September 1907, neergelegd in de mij uit haar naam toegezonden dubbelzinnige motie, die ik bij ontvangst niet begreep, heb ik ernstig overwogen, wat mij te doen stond.

In het eerste gedeelte der motie geeft de Corpsvergadering te kennen, dat mijne opvattingen en mijn optreden in den groentijd ongewenscht zijn en straf eischen, wil men

een goed verloop van den groentijd waarborgen. In het tweede gedeelte spreekt de vergadering uit, dat zij mijne persoon, waarin toch optreden en opvattingen begrepen zijn, wenscht te behouden.

Onderhoud met personen, die op de hoogte geacht kunnen worden met het verloop der vergadering, bracht mij tot de overtuiging, dat het tweede gedeelte der motie als van overwegend belang, de geest der Corpsvergadering uitsprekende, moet beschouwd worden; daar het eerste gedeelte werd aanvaard onder den indruk van een dubbelzinnig antwoord van den Senaat op eene vraag naar zijne houding bij mogelijke verandering in zijn strafbesluit.

Ik meen, dat de uitingen der vergadering geenszins tegen mijn persoon, noch optreden in het algemeen, groentijd inbegrepen, waren gericht en eerbiedig de meening der Corpsvergadering, die het verhinderen van een bevel van een Senator aan een groen in dezen strafbaar acht, volkomen.

Hunne verklaringen deden mij besluiten in de motie te berusten.

Ik betreur, dat aan een artikel der Corpswet, bedoeld als krachtig wapen tegen laakbare handelingen van Corplid tegenover groen, door toepassing op een onbeduidend, niet tegen goede zeden strijdend, geval, alle kracht ontnomen wordt.

Ik betreur, dat uit het midden der Corpsvergadering geene stem is opgegaan om den Senaat te overtuigen van het onverantwoordelijke en van weinig corpsgevoel getuigende in een mogelijk aftreden van den Senaat, ingeval een door haar genomen besluit van weinig belang wordt gewijzigd door de vergadering; dat deze buiten den aard der zaak gelegen factor in het spel is gebracht.

Tot slot verzoek ik u beleefd dit schrijven bekend te maken, zoover u „zich hiertoe verplicht” en het wensche-lijk acht.

Met hoogachting heb ik de eer te zijn,

G. J. LAMAN TRIP.

Opmerkingen over de Week.

Welk een stil weekje is er niet verlopen. Maar plotseling duikt een herinnering op aan een reusachtigen kater.

Uitslagen van examens: prop. en cand. examens, en velen zijn gedropen. Brrr. wat een sombere stemmingen tusschen en langs die sombere Delftsche grachtjes. Men ziet geen feestvreugde van ouderen, alles is zoo stil, zoo doods.

Stille week van werkverdriet.

Maar er zal een dag komen dat er geen examens meer zullen worden afgenomen aan de T.H., dat allen door coöperatie voor een minimum prijs 't Studentenleven kunnen doorboemelen in de genoegens van hun jeugd, dat er geen katers meer bestaan; dat versteeningen worden vertoond van Professoren, die nog met open mond iets verkondigen.

Dat zal een tijd zijn, die we droomen en dat er geen studenten meer zullen zijn. Zonder katers geen studentenleven. Zonder werk geen studentenmaatschappij.

Maar ach, wat droomen er nu velen van een tijd zonder examens, van feestroes jarenlang, van een studentenidylle. Maar dat zal niet zijn.

Er zullen feesten zijn, en hoe zullen ze zijn? Goed, en waar zullen ze zijn? op de S.P. en op kamers en voor wie zullen ze zijn? voor ieder onzer, die zich verheugd over dezen mooien tijd. En Vrijdags zullen de wijde zalen van de kroeg weer vol zijn van feestklanken, van geschetter van koper, van stemmen vol van uitbundige levensvreugd, want weer een groote honderd zijn in de veste, die op verkenning uitgaan en mooi willen vinden.

En zoo was 't deze Vrijdag ook. Toen zwaaiden en draaiden laveerden en beerden en leerden de eerste-jaars de vreugde in 't studentenleven, van wie?

Niet van 't tweede jaar!

Rede van Prof. M. Clément.

Den 4en October aanvaardde prof. M. Clément, het ambt van hoogleeraar in de mijnbouwkunde aan de Technische Hoogeschool, met het, in het openbaar uitspreken eener rede (in de Fransche taal) getiteld: De huidige werkring en de technische opleiding van den mijn-ingenieur.

De huidige werkring van den mijn-ingenieur — zoo ving spr. aan — omvat drie wel te onderscheiden onderdeelen. Zijne opleiding dient derhalve in drieërlei richtingen te zijn en wel: technisch, maatschappelijk en economisch of commercieel.

Wanneer er sprake is van technisch onderwijs, dringt zich tegelijk de vraag op — een vraag niet van heden of gisteren en steeds opnieuw beantwoord — welk deel van de studie overheerschend moet worden beoefend: het theoretisch of het practisch deel.

Hoogleeraren en ingenieurs van gezag gaven ten dezen herhaaldelijk hunne meening en omdat men het recht heeft te weten, in welke richting het onderwijs van spr. zich zal bewegen, daarom wil ook hij deze vraag beantwoorden. Echter: het logisch onderzoek der feiten zal als vanzelf voeren tot een juiste beantwoording.

Mijn-ontginning is feitelijk niets anders, dan een onafgebroken strijd tegen de natuur, om op de meest loonnende wijze, zooveel doenlijk onderaardsche producten te winnen, daarbij strevende naar de grootst mogelijke veiligheid van de werklieden en het overige personeel.

De laatste tijd heeft zich, vooral ten opzichte van het laatstgenoemde, niet alleen in Frankrijk gekenmerkt door droeve feiten, welke het bewijs hebben geleverd, dat er, in dien strijd tegen de natuur, aan deze zijde nog in ruime mate onzekerheid bestaat, en dat onvoorziene omstandigheden plotseling groote gevaren scheppen.

Intusschen: wie kennis nam van hetgeen de opvolgende mijnbouwtoestellingen leerden, op het gebied van de voorzorgen tegen gevaar voor mijnwerkers en zoomede ten opzichte van de wijze van ontginning (Parijs 1900, Düsseldorf 1902, Arras 1904 en Luik 1905) die zal van dankbare bewondering vervuld zijn.

Allereerst toch dient, bij de ontginning rekening gehouden met de moeilijkheden bij de opsporing van de kolenbedding in diepten, waar vaak zand en water de hinderpalen vermeederen; daarna komt het gewichtige werk van het aanbrenge van stutten, om instorting te voorkomen. Van hoeveel belang deze laatste werkzaamheid, is, kan blijken uit de resultaten van een onlangs ingesteld onderzoek, waaruit bleek: dat 50 pCt. der mijn-ongevallen veroorzaakt worden door instortingen en dat 40 pCt. van de rampen, waarbij menschenlevens verloren gingen, daaraan moesten worden toegeschreven.

Het hoogst belangrijke van een voortdurend onderzoek naar goede lampen, om mijngasontploffing te voorkomen, alsmede een doorlopend vergelijkend onderzoek van betrouwbare ontploffings-materialen, wordt door spr. naar voren gebracht, waarbij hij eenige cijfers noemt van te Gelsenkirchen en elders gehouden proefnemingen. Statisch staat vast, dat in België, van het aantal mijngasontbrandingen, 80 à 90 pCt. moet worden toegeschreven aan slechte lampen of aan ondeugdelijk explosie-materiaal. Gelukkig maakt de wetenschap vorderingen en brengt de industrie, door haar voorgelicht, uitmuntende producten voort, zoodat het aantal ongevallen afnemend is. Het aantal mijnwerkers dat tengevolge van ontbranding van mijngas den dood vond, was voor België, voor de jaren 1891—1900, gemiddeld 2,79 per 10,000, in de jaren 1901—1904 was dit cijfer slechts 0,78.

Ook in Frankrijk leerde het onderzoek der mijngascommissie: dat van 1884—1891 het cijfer der door mijngas omgekomen werklieden 7 op 10,000 was; terwijl in de jaren 1892—1903 dit cijfer 0,27 bedroeg. En de onlangs plaats gehad hebbende droeve voorvallen (niet alle ongelukken mogen op rekening van het mijngas gesteld worden) hebben bewezen, dat de gevaren ons steeds omringen en dat het wetenschappelijk onderzoek, om de oorzaken van ongevallen weg te nemen, nog lang niet ten einde is. De positie van den ingenieur tegenover de natuurkrachten moet nog sterker worden.

In het gezicht der feiten, moet het antwoord op de vraag: welke de theoretische opleiding van den mijn-ingenieur moet zijn, niet anders luiden dan: de mijn-ingenieur heeft behoefte aan eene theoretische opleiding, vóór alles gericht op de practijk. Zei niet onlangs Boudenot, vertegenwoordigende een groot mijndepartement in Frankrijk, dat de ingenieur meer bepaaldelijk bestemd is, de betrekkingen tusschen theorie en practijk te regelen? D. w. z. hij moet in staat zijn de wetenschappelijke theorieën betreffende zijn vak te volgen.

Mag men van een ingenieur aan een steenkoolmijn niet verwachten, dat hij zelf zich met wetenschappelijk onderzoek inlaat, omdat hem daartoe de tijd ontbreekt, hem mag

de eisch worden gesteld, dat hij de resultaten van anderer onderzoek verstaat.

De theoretische studie zal echter niet alleen ten doel mogen hebben, den toekomstigen ingenieur vertrouwd te maken met de toepassing der hulpmiddelen; wel zal hij hierbij zijn beoordeelings-vermogen ontwikkelen en scherp en zal hij leeren steeds het beste te kiezen; maar de theoretische studie zij toch bij voorkeur gericht op de eigen praktijk. Excursies, talenkennis, oefeningen in de laboratoria der hoogeschool, benevens verblijf aan de mijnen zijn daarbij uitmuntende hulpmiddelen.

De gunstige invloed van technische vorming op de industriele ontwikkeling van een volk wordt door niemand meer betwist. Spr. citeert ten deze de uitspraak van Robert Richards (Engineering 1906) waarin gewezen wordt op het verschil tusschen enerzijds de Vereenigde Staten en Duitsland en anderzijds Engeland.

In beide eerstgenoemde Staten werd, vooral na 1870 aan de theoretisch-technische vorming groote zorg besteed; in Engeland liet men alles voor dien, met het gevolg, dat eerstbedoelde staten, Engeland, op het gebied der nijverheid, verre achter zich lieten. Sedert is men in Engeland wakker geschrikt en begint men allerwege aan de theoretisch-technische vorming aandacht te wijden. In andere landen doen zich gelijke verschijnselen voor. En, gelukkig, ook in Nederland is dit inzicht ontwaakt en teekent zich de ontwikkeling van het mijnwezen het best, door den aanstaanden bouw van een uitmuntend ingericht en uitgerust gebouw voor mijnbouwkunde, als afdeeling dezer hoogeschool, waar de studenten de onmisbare kennis zullen kunnen opdoen. Met dat al: spr. zei het reeds in den aanvang van zijn betoog, de technische opleiding van den mijningenieur is slechts een derde deel van zijn vorming. Naast zijne technische kennis, behoort de mijningenieur te beschikken over administratieve en commercieele hoedanigheden. Mist hij deze, dan behoeft hij nooit te trachten, aan het hoofd eener mijn-onderneming te staan.

Niet minder goed dient de mijningenieur op de hoogte te zijn van het maatschappelijk vraagstuk, waar dat de mijn-industrie raakt.

Spr. wijst aan de hand van een door Grüner in 1904, voor de studenten van de school voor mijnbouwkunde te Parijs gehouden voordracht, op de allengs gewijzigde verhoudingen tusschen patroons en werklieden. Waren dezen in 1840 broederlijk, bijna vaderlijk, thans is dit anders. De ontwikkeling van het spoorwegwezen heeft, door het gemak van het vervoer, de vroeger slappe mijnexploitatie doen plaats maken voor krachtige ontginning en deed allengs de voorwaarden wijzigen, waaronder gewerkt werd. Lange jaren heeft de wetgever zich van regelend ingrijpen of tusschenbeiden treden onthouden, tot de jaren 1892—1898, toen in Frankrijk een serie wetten tot stand kwam, in het belang van de arbeiders in het algemeen en in dat van mijnarbeiders in het bijzonder.

Ook de arbeiders zaten niet stil. Waar aan den eenen kant de groot-industrie, met hare arbeiderssteden, oppermachtig werd, stelden de arbeiders hun macht, in hunne syndicaten daartegenover. De staat heeft ten slotte in meerdere of mindere mate moeten vastleggen de rechten van kapitaal en arbeid, met het gevolg dat in elken staat, dien men beschaafd noemt, op de economische balans de posten prijken: loonkwestiën, stakingen, uitsluitingen, enz.

En in dit milieu zal de mijningenieur hebben te leven en daarbij vooral er aan indachtig moeten zijn, dat de mijnarbeiders zich verhoogen in de volksgelegenheid die, onwetend, en onvoorgelicht als zij is, zich door medelijden laat vervoeren en uitspraak doet.

Het sociale vraagstuk mag derhalve voor den ingenieur, die de dagelijksche klachten der arbeiders zal hebben te onderzoeken, niet vreemd zijn; evenzoo moet hij de werklieden kennen. Zal men met vrucht aan het hoofd van arbeiders staan, dan is het noodig dat men hen kent.

Ten aanzien van de tweede hoedanigheid, welke een ingenieur moet bezitten, besluit spr. zijn betoog met een aanhaling uit „Engineering”: het is voor een industrieel van evengroot belang tevreden en bekwame werklieden te hebben, als bekwame ingenieurs en een goede klandizie. Een goed bedrijfshoofd moet niet alleen beschikken over technische kennis en aanleg voor „zaken doen”, hij moet bovendien zijn personeel kunnen besturen met welwillende gestrengheid. Men moet en kan jegens den mindere beschaafd, welwillend zijn, zonder iets van zijn gezag in te boeten.

Eindelijk komende tot de commercieele hoedanigheden van den ingenieur, doet spr. zien, dat het gansche handelswezen zich in de laatste halve eeuw belangrijk wijzigde. De tijden, waarin een steenkoolmijn een eigen natuurlijk en vast afzetgebied had, bestaan niet meer. Van de steenkoolproductie der aarde gaf Engeland in 1850: 66 pct. en in 1901 slechts 28 pct., Duitsland's productie liep op van 8 tot 19 pct. en die van Amerika van 8 tot 40 pct. Hieruit volgt: dat de ingenieur steeds moet rondzien en kennis nemen niet alleen van het vermogen der bronnen van voortbrenging, maar ook van terreinen van afzet, of deze laatste ook door concurrentie bedreigd worden, door b. v. water aan te wenden tot het voortbrengen van kracht. Op de hoogte van verkeersmiddelen en hunne tarieven moet de ingenieur zich stellen. Een gansche serie van vakken heeft de mijningenieur te bestudeeren. Zijn taak is niet alleen ontginning, maar ook het bedrijf tot bloei te brengen en bovenal: te bevorderen dat eene juiste verhouding besta tussen kapitaal en arbeid.

Met de gebruikelijke toespraken tot zijn gehoor besloot spr. zijn rede.

(N. R. Ct.)

(Zie vervolg Derde Blad).

ADVERTENTIEN.

Ter overname aangeboden:

een zoo goed als nieuwe Gramoffoon,

voor spotprij.

Adres: VOLDERSGRACHT No. 18.

Ter overname aangeboden:

2 lithografieën van Th. van Hoytema.

Genummerde exemplaren; zeldzaam.

Adres VLAMINGSTRAAT 34.

Wasch- en Striakinrichting

„ZELDENRUST”,

J. J. SMIT, Oostsingel 24,

beveelt zich beleefd aan voor het **WASSCHEN**

en **STRIJKEN** van

Overhemden, Boorden, Manchetten enz.

PROMPTE BEDIENING.

BILLIJKE PRIJZEN.

Dansschool W. H. C. VAN DER KRAAY,

Phoenixstraat 68a-68b. — Delft.

1e Klas School voor Dansonderwijs, zoowel voor Cursus- als Privaatlessen. Instudeeren van Kinderballetten. Feest- en Gelegenheidsdansen.

Gelegenheid voor privaatlessen, inhaallessen voor groepjes van 4 of 6 personen.

— **Conditien zeer billijk.** —

Aanbevelend, W. H. C. VAN DER KRAAY.

ATTENTIE.

Een goed adres voor keeren, veranderen en reparatie's aan alle Heerenkleeding.

J. H. M. TWEEHUIZEN, Rietveld 45.

Ook buiten Delft te ontbieden.

Boekhandel en Boekdrukkerij

J. WALTMAN JR.

Binnenwatersloot 33.

Vlamingstraat 34.

Civiel. - KLEERMAKERIJ. - Militair.

ENGELSCH
STOFFEN.

OUDE DELFT 218.

FRANSCH
STOFFEN.≡ JAC^S. CNOOPS. ≡SPECIALITEIT VOOR GEKLEDEE COSTUMES. :: :: ROK- EN SMOKING COSTUMES.
ZEER FIJNE BEWERKING. :: :: DIPL. COUPE MINISTER LONDON.Minzaam aanbevelend, JAC^S. CNOOPS, Kleermaker.
OUDE DELFT 218, (bij de Kolk).**ONTVANGEN: een groote partij
AMERIKAANSCH VULKACHELS.**CALORIFÈRES, INSTEKHAARDEN,
GASHAARDEN, GASCOMFOREN, --
en alle benodigdheden.**GASLAMPEN. Nieuwste Modellen.**NEEMT PROEF met mijn dubbel geweve
GLOEIKOUSJES à 25 cents.**UITERST LAGE PRIJZEN. à CONTANT.**

Ruilt en repareert alle soorten Kachels.

A. B. VAN GENDEREN,
ZUIDERSTRAAT 94, schuin over „LAGA”.Heden verscheen bij H. D. TJEENK WILLINK
& Zoon te Haarlem:

Supplement

op de

Waterstaatswetgeving

in Nederland

bij den aanvang der 20^e eeuw uitgegeven door**Mr. E. FOKKER,***Lid der Staatscommissie voor wettelijke regeling ten
aanziën van het Waterstaatsbestuur.*

Bijgewerkt tot 1 Juli 1907.

Prijs ingenaaid f 1.90, gebonden f 2.25.

ANTIËK!Blauw porcelein en Aardewerk, Meubelen, Schilderstukken,
Beeldhouwwerken, Koperwerken, Wapens, Glas en Kristal-
werk, Prenten, Curiositeiten, Sieraden, enz. enz.**IN- EN VERKOOP**bij **WILLEM WERNIK,**

Oosteinde 252, Delft. — Stationstraat 46, Vlaardingen.

**G. en H. OUWERLING.**

:: MEUBELFABRIKANTEN. ::

Fabriek en Magazijn:
28 CHOORSTRAAT 28.**CHARLES ABRAAS.**

-- -- PHOTOGRAAF D. S. C.

OUDE DELFT 145

-- -- TELEPHOON No. 295.

ATELIER EERSTE RANG.

ONDERSCHIEDINGEN:

s-GRAVENHAGE 1904.

's-GRAVENHAGE 1906.

GENUA - - - - 1905.

DRESDEN - - - 1906.

PRINS' Papierhandel,

Choorstraat 4, Delft.

DICTATEN-CAHIERS

van af 6 cent.

Reclame **Dictaten-Cahier, 160
bladz. dik**, prima kwaliteit papier, met wasdoek-
leër omslag, ronde hoeken, per dozijn f 2,00.

A. J. PRINS, Choorstraat 4,

Magazijn van

SCHOOL- en TEEKENBEHOEFTE.

MAISON HAAS,

CUISINIER,

34 — Koornmarkt — 34.Uitzending van dagelijksche **DINERS van af 50 en
60 cent**, uitsluitend bij abonnement.DINERS van **80 cent**, bij abonnement **70 cent** en
DINERS van **f 1,-**, bij abonnement **90 cent**.

Gelegenheid voor Eet- en Koffietafels.

DERDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 12 OCTOBER 1907. No. 2.

BOEKBESPREKING.

A. B. Kleerekoper: „Zionistisch Schetsboek”.
Bussum, C. A. J. van Dishoeck.

„Vluchtige krabbels uit het „Schetsboek” van een partijdig toeschouwer”, zoo noemt de schrijver deze enthousiaste en vloeiend geschreven indrukken en gewaarwordingen van en tijdens het Achtste Zionistencongres.

Hij zelf is een Jood, maar één die eigen Zeden en Geloof hoog houdt, een idealist die vast er van overtuigd is dat het Zionistisch Ideaal zal verwezenlijkt worden, eerlang er een nieuw Palestina zal zijn, een nieuw vaderland op de oude plaats voor het volk, dat nu zonder huis en zonder bakermat is, dat uitgemoord wordt in Rusland, van staatsambten uitgesloten in Duitse staten, geduld maar beschimpt elders; voor dat volk, dat twintig eeuwen lang, niettegenstaande zijn verspreiding over den aardbol nog zoo sterk een nationaliteitsgevoel bezit, dat de Zion-idee kon ontstaan; hij is vol van de ellende die spreekt uit de angstige, geen vrijheid gewende, oogen der Russische, van de zekere welgedaanheid der rijke Duitse en Fransche, van het gedistingeerde der Engelsche afgevaardigden, en beseft dan pas hoe sterk de band moet zijn die zulke uiteenloopende categoriën aaneenbindt; hoe hoog het ideaal, dat gemeenschappelijk is aan zoo verschillende naturen, en hoe begaafd de mannen die de beweging leiden en die verscheidenheid in aard, temperament en omstandigheden weten ten goede te doen komen aan het streven naar het grootsche doel.

Hij geeft eenig denkbeeld van de verschillende instellingen, als banken, scholen en dergelijken, wier ontstaan en in stand blijven een bewijs is van de uitbreiding, die de Zion-idee langzamerhand heeft gekregen.

Verder worden met korte woorden verschillende grooten der beweging beschreven en ook den ijver die betracht, de moeilijkheden tegen welke gestreden wordt.

Het geheel boezemt sympathie in voor de beweging, vereering voor hen wier leven daar aan is dienstbaar gemaakt. Hieronder halen wij de laatste regelen van het schetsboek aan. Dat elke niet-Jood doen zal wat de schrijver ten slotte van hem verlangt, hopen wij van ganscher harte.

„... En nu heb ik u voldoende verteld van het jonge streven van ons volk. Ik heb getracht u een beeld te geven van dat streven zelf, en van de onderscheiden richtingen, waarin het zich splitst. Ik heb u een blik doen slaan in de harten dier ongelukkigen, voor wie, zoo het geluk ons dient, zulk 'n blijde toekomst is weggelegd.

Ik heb u dat alles breedvoerig verteld, omdat ik weet, dat de Hollandsche lezer een gretig oor heeft voor alles wat naar vrijheid streeft, en van onafhankelijkheid gewaagt. Ik heb u allen ten slotte slechts één verzoek te doen:

Indien gij een Jood ontmoet, die werkt voor zijn stam, steunt hem! En indien gij een Jood ontmoet, die dien plicht verzuimt, zegt hem dan, dat hij noch de tradities van Holland, noch die van zijn volk verstaat....”

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

T. H.

Alle colleges zijn aangevangen.

Dr. J. BÖESEKEN, benoemd tot hoogleeraar in de organische scheikunde en haar toepassingen aan de T. H., zal op Woensdag 16 Oktober, des namiddags ten 3 uur, in Stads Doelen, zijn ambt aanvaarden met het houden eener redevoering.

Op 24 Oktober in zaal 16 der T. H. zal de heer HEYERMANS, arts, zijn college: „Sociale en Technische Hygiëne” openen door het houden eener intree-rede.

Voor het eerst werd door de Sociaal technische vereeniging van democratische ingenieurs van het recht, in art. 183 van de wet op 't Hooger onderwijs omschreven, gebruik gemaakt en den heer HEYERMANS opgedragen bovengenoemd college te geven.

Dr. A. RESINK is uitgenoodigd tot het houden van een reeks voordrachten voor een zeer beperkt gehoor over aesthetische en politieke problemen van dezen tijd.

Wie gaarne hiertoe zou willen worden toegelaten, wordt verzocht zich te richten tot H. A. Brouwer, Havenstraat 4 of W. C. Korthals Altes, Rotterdamsche Weg 72.

De voordrachten zullen worden gehouden eens in de veertien dagen en beginnen op een nader vast te stellen datum dezer maand.

—o—

DELFTSCHE STUDENTENBOND.

Bondsvergadering op Dinsdag 15 October a. s., ten half 9 ure 's avonds.

Agenda:

1. Notulen.
2. Ingekomen stukken.
3. Mededeelingen van het Bestuur.
4. Mededeelingen van de Almanak-Redactie.
5. Mededeelingen van de voorloopige- en benoeming van de definitieve lustrum-commissie.
6. Rondvraag.
7. Inauguratie van de nieuwe leden.

Na afloop Kroegjool.

De waarn. 1e Secretaris,
A. VISSER.

—o—

D. C. S. V.

Dezer dagen wordt vanwege de D. C. S. V. aan de Eerstejaars studenten de volgende circulaire verzonden:

Wel Edelgeboren Heer.

Evenals vorige jaren hoopt de Delftsche Christen Studenten Vereeniging (D. C. S. V.) eene vergadering te houden op

Woensdag 16 October a. s.,
's avonds om 8 uur,

in het gebouw der Loge, Choorstraat 16a.

Deze vergadering dient om Eerstejaars-studenten in de gelegenheid te stellen met de Vereeniging, haar doel en wijze van werken, kennis te maken.

Lid kunnen worden alle studenten, die met de basis der Vereeniging instemmen, onverschillig tot welk Kerkgenootschap zij behooren.

Het Bestuur der D. S. C. V. noodigt U dringend tot deze vergadering uit; het bijwonen ervan verplicht U tot niets. Alle nieuw aangekomen studenten zijn hartelijk welkom.

Het bestuur der D. S. C. V.,

J. W. THIERRY, Voorzitter.
W. ROYER, Penningmeester,
Binnenwatersloot 27.
A. NOORDIJK.

Belangstellende studenten van oudere jaren worden bij dezen tevens uitgenoodigd, en zullen van harte welkom zijn op bovenbedoelde vergadering.

—o—

De heeren M. ten Bosch ('s-Gravenhage) en G. J. Lugt (Hilversum) verkregen in Augustus te Zurich hun diploma als werktuigkundig ingenieur.

—o—

ANNIE BESANT.

Men schrijft ons:

Mevrouw Annie Besant, die sedert het overlijden van den President-Stichter der Theosofische Vereeniging Henry Steele Olcott met overweldigende meerderheid van stemmen tot opvolgster als Presidente dier Vereeniging gekozen werd zal den 16en en 17en October ons land bezoeken.

Ter gelegenheid van dit bezoek zal zij den avond van den 16en October in het gebouw van „De Vrije Gemeente”, Weteringschans te Amsterdam, eene openbare voordracht houden. Het onderwerp zal vermoedelijk zijn „Vrije wil en lot”. Mevrouw Besant vierde juist den 1en Oct. l.l. haar 60en verjaardag, doch zij is krachtiger dan ooit en van vermindering van haar wereldberoemd talent als redenaarster is zeer zeker niets te bemerken. Zij keerde dien dag terug van haar campagne in de Amerikaansche Afdeeling der Theos. Ver., en haar eerste bezoek daarna is dus ons land.

In Australië, Azië en Amerika, ja in bijna alle landen van Europa is zij geweest en heeft zij gewerkt.

Zij is geliefd door hen, die haar kennen, vereerd en bewonderd door velen, een werkkraft als zelden de wereld oplevert, zoowel schrijfster als redenaarster van eersten rang. Zeer zeker is deze vrouw een der merkwaardigste figuren dezer eeuw. Bovendien is haar uiterlijk leven volkomen in overeenstemming met de gedachte: zij predikt wijsbegeerte, maar leeft ook het leven van den wijsgeer; zelfbeheersching, maar is ook volkomen evenwichtig en zelfbeheerscht. Zij is eene groote, edele ziel, waarvan niet alleen thans als een grootsche figuur wordt gesproken, doch wier naam onder de nakomelingschap als die van een der grootste geesten van onzen tijd zal voortleven.

Voor hen die gaarne iets naders van haar leven en werken wenschen te weten gaf de Theosofische Uitgeverij, Amsteldijk 70, Amsterdam een blaadje uit met hare levensbeschrijving, dat op aanvraag aan genoemd adres gratis te bekomen is.

CORRESPONDENTIE.

Aan J. M. E. Het nut van de openbaarmaking van dergelijke vreemde geruchten ontgaat ons; daarom plaatsten wij Uw stukje niet.

ADVERTENTIEN.

DELFTSCHE Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend,

W. DE HOOGH.

Verhuren van Kachels.

J. P. BROKX,

Lange Geer 18—20,

bericht dat zijn Magazijn weder ruim
voorzien is van

VULHAARDEN,

Amer. Kachels, Calorifères,

en alles wat daarbij behoort.

Catalogus van E. M. JAARSMAN's Haarden
op aanvraag gratis verkrijgbaar.

A G E N D A.

DELFT.

Zondag 13 October. Stads Doelen. Residentie Tooneelgezelschap: „De Vrouw van den Maarschalk” (Madame Sans-Gêne als moeder); 8 uur.

Maandag 21 October. Stads Doelen. 1e abonnementsvoorstelling. Nederlandsche Tooneelvereniging: „Het hoogste Recht”; 8 uur.

DEN HAAG.

Zaterdag 12 Oct. Fransche Opera: „La Traviata”; 8 uur.
Gebouw v. K. en W. Ned. Operettegezelschap: „De arme Jonathan”; 8 uur.

Zondag 13 Oct. Wielerbaan: Wedstrijden; 2 uur.
Ned. Tooneel: „Oud-Heidelberg”; 8 uur.

ROTTERDAM.

Zaterdag 12 October, Groote Schouwburg: Dansavond van Isadora Duncan; 8 uur.

Piano's en Orgels

tegen billijke prijzen te huur,

bij F. J. RAAR, Nieuwstraat 6.

Wendt U voor het afsluiten uwer
passage naar Ned.-Indië tot

J. DE KUYSER & ZONEN,

Agenten Stv. Mij. „ROTT. LLOYD” en Stv. Mij.
„NEDERLAND”.

Biljarts „t Is-Me-Edso”,

overtreffen ieder ander fabrikaat.

Te bespelen Stations-Koffiehuis.

KRUIF.

35 CENT

35 CENT

MULTATULI,

MAX HAVELAAR.

192 bladzijden.

Voorhanden bij J. WALTMAN Jr.

Boekhandel, Binnenwatersloot.

35 CENT

35 CENT